

IOANA BUD

Frontiere și contacte. Fenomene locale, regionale și globale – lumea în metamorfoza multidisciplinarității

Volumul *Frontiere și contacte. Fenomene locale, regionale și globale* (coord. Carmen Dărăbuș și Camelia Zăbavă), apărut în anul 2020 la Editura Aius din Craiova, ISBN 978-606-562-851-9, 364 de pagini, conține lucrările Mesei Rotunde Internaționale care a avut loc la Veliko-Târnovo în 22 iunie, 2019. Contribuțiile celor douăzeci și șapte de participanți din România, Bulgaria, Italia, Lituania, Macedonia de Nord, Polonia, Suedia și Ucraina, scrise în română și-n limbi de circulație internațională, discută numeroasele accepțiuni ale noțiunii de „frontieră”, din perspectivă lingvistică, literară, de istorie a mentalităților și a studiilor culturale. Sub aspect macro, „frontierele s-au coagulat sub aspect teritorial și s-au metamorfozat, de-a lungul istoriei, civilizații, culturi, limbi s-au delimitat, au intrat în contact, s-au respins și s-au acceptat, total sau parțial, urmând fluxul cuceririlor, colonizărilor, alcătuirii și destrămării imperiilor” (Dărăbuș, Zăbavă 2020: 11). Itemii supuși analizei fac referire la *frontieră geografică, frontieră culturală, frontieră spirituală, forma mentis, delimitări, contaminări, fuziuni*.

Prima secțiune, *Studii de limbă*, conține lucrări ce se înscriu, într-un fel sau altul, în sfera lingvisticii culturale: Davide Astori - *De la guerre et de la paix, de Méduse, des Cyclopes et des Phéaciens. L'art de la distance, entre 'frontière' et 'contact', pour une grammaire de la relation (et de la coexistence)*, Serghii Luchanyn - *Observații asupra edițiilor lui Mihai Eminescu în limba ucraineană: particularitățile prefețelor, ale notelor și ale traducerilor*, Silvia Mihăilescu, Boryana Emiliyanova - *Uniunea lingvistică balcanică. Limbile bulgară și română în context balcanic*, Constantin-Ioan Mladin - *Limba română față în față cu globalizarea. De la limbajul de lemn la limbajul corporatist*, Mihaela Moraru - *Aspecte diacronice și sincronice ale traductologiei în România*, Călin Florin Alexandru Popoț - **Colivie cu sticleți pe cap. Interferențe semantice și efecte metaforice la nivelul unor frazeologisme din română și franceză** și Elena-Camelia Zăbavă - *Dincolo și dincoace de frontiere. Lingviști români în exil*. Lumea mare prinsă în lumea mică a unui text literar se decodifică cu instrumente lingvistice, cu instrumentele traductologiei, într-o epocă supusă globalizării corporatiste și (auto)exilului.

Secțiunea a doua, *Studii de literatură*, revelează, din nou, proteismul noțiunii de „frontieră”, de la cea dintre real și imaginar, la o geopolitică literară balcanică (așa cum în secțiunea anterioară a fost una lingvistică, preocuparea pentru Balcani fiind o constantă a volumului), mutațiile generate de exil și patria interioară, granița dintre ficțiune și confesiune, conviețuiri în macrospațiul și microspațiul multiethnic: Teodora Boboc - *Repere*

mitologice și simbolice în opera lui Mircea Eliade (pe baza romanului **Șarpele**), Marina Cap-Bun - *Literature and Geopolitics in the Late Nineteenth Century: Ion Luca Caragiale and Aleko Konstantinov*, Carmen Dărăbuș - *Jean Bart, Europolis – un porto-franco al conviețuirii multiculturale*, Magdalena Filary - *Receptarea lui Mircea Eliade dincolo de frontierele României. Studiu de caz: Polonia*, Delia Muntean - *Momente în evoluția liricii românești din Voivodina*, Alina Maria Nechita - *Paula sau valențele literare ale confesiunii*, Felix Nicolau - *Moartea clinică a Canonului. Super-canonul candidează la tron*, Ioana Slavcheva - *Аспекти на пространството в два румънски антитоталитарни романа. Elemente de teorie a literaturii, granița dintre canon și inovație, spații cultural-literare în contact, iată detalieri ale temei supuse dezbaterei.*

Ultima secțiune, *Studii culturale și de istorie a mentalităților*, analizează specificul cultural al exilului și nevoia de recuperare, identitate culturală românească în programe de radio străine, etnografie religioasă de-o parte și de alta a Dunării, în literatură precum și excrescențele fundamentaliste în lumea globalizată, circulația miturilor și legendelor, interculturalitatea în arta spectacolului și-n literatură: Mihaela Albu - *Dincolo și dincoace de frontiere. Exilul românesc (Particularități culturale. Recuperări necesare)*, Ionela Carmen Banța - *Religious, Cultural and Linguistic Romanian Identity at the Vatican Radio Station*, Gabriela Boagiu - *Troițe românești pe ambele maluri ale Dunării*, Ioana Bud - *Le multiculturalisme et le défi de la traduction*, Carmen Dărăbuș - *Религията в румънската литература в началото на ХХ-и век*, Ovidiu Ivancu - *From Vlad Țepeș to Count Dracula. A Challenging Relation between History and Myth*, Ștefan Mariș - *Fundamentalismul religios în era globalizării*, Iolanda Mănescu - *Un fenomen intercultural. Teatrul Național din Craiova dincolo de frontiere*, Gabriela Motoi - *Euro-optimism and Euro-scepticism in Romania and Bulgaria, between 2007 and 2018*, Daniela Sitar-Tăut - *Româniști slovaci. Studii și sinteze*, Mihaela Suciuc - *Păcală, Djuha și Juha - un personaj, trei culturi*, Ligia Tomoiagă - *Western and Eastern Fairy-Tales: Differences in Gender Roles.*

Literatura, limba și studiile culturale devin vehicule care ajută la transgresarea granițelor: „Din punct de vedere politic, frontierele geografice sunt uneori granițe de netrecut: cultural însă, chiar dacă există bariere, ele pot fi depășite mult mai ușor și prin aceasta tezaurul spiritual al omenirii se îmbogățește (Dărăbuș, Zăbavă 2020: 13). Ființa umană, nevoită să se adapteze acestor metamorfoze la care-l constrâng faceri și re-faceri de frontiere, se refugiază în forme ale culturii dătătoare de sens.

Bibliografie

Dărăbuș, Carmen și Camelia Zăbavă, „Cuvânt înainte” în *Frontiere și contacte. Fenomene globale, regionale și locale*. Craiova: Aius, 2020.